

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

724

Vragen van de leden **Erkens** (VVD) en **Boswijk** (CDA) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *de verstorende rol van Hongarije in het beleid van de Europese Unie* (ingezonden 8 december 2025).

Antwoord van Minister **Van Weel** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 18 december 2025).

Vraag 1

Bent u bekend met de berichten «European Parliament condemns Hungary's rule of Law, en Hungary's Orbán seeks more Russian oil and gas in meeting with Putin»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe verhoudt Nederland zich tot de constatering vanuit het Europees Parlement dat Hongarije ernstige en aanhoudende schendingen begaat op het gebied van rechterlijke onafhankelijkheid en corruptie?

Antwoord 2

Nederland keurt de zorgelijke rechtsstaatontwikkelingen in Hongarije sterk af. Alle EU-lidstaten hebben de verantwoordelijkheid om universele democratische waarden, principes en mensenrechten te respecteren en te blijven verdedigen, conform artikel 2 VEU. Dat geldt ook voor Hongarije. Nederland spreekt Hongarije hier bilateraal op aan en zet zich hier ook binnen de EU voor in. Nederland vraagt de Commissie snel en effectief op te treden om terugval van lidstaten op de rechtsstaat te voorkomen en aan te pakken. Nederland spoort, in lijn met motie Klaver c.s., motie Van Campen c.s., motie Paternotte en Van Campen en motie Dassen², de Commissie aan om gebruik te maken van al het beschikbare EU-instrumentarium dat afgelopen jaren is

¹ Brussels Times, 27 november 2025, «European Parliament condemns Hungary's rule of law» (<https://www.brusselstimes.com/1856789/eu-parliament-condemns-hungarys-rule-of-law>); Euronews, 28 november 2025, «Hungary's Orbán seeks more Russian oil and gas in meeting with Putin» (<https://www.euronews.com/2025/11/28/hungarys-orban-seeks-more-russian-oil-and-gas-in-meeting-with-putin>)

² Kamerstuk 36 715, nr. 6; Kamerstuk 21 501-08, nr. 986; Kamerstuk 21 501-02, nr. 3079; Kamerstuk 21 501-02, nr. 3193.

ontwikkeld en versterkt, ook op aansporen van uw Kamer. Nederland steunt de Commissie daarin als hoeder van de EU-verdragen.

Vraag 3

Welke gevolgen heeft de constatering dat Hongarije stelselmatig misbruik maakt van de EU-fondsen op de toegang die Hongarije tot deze fondsen heeft?

Antwoord 3

Nog altijd is voor Hongarije EUR 19 miljard aan EU-middelen geblokkeerd onder de MFK-rechtsstaatverordening en de Common Provisions Regulation. Ook de middelen voor Hongarije uit de Herstel- en Veerkrachtfaciliteit zullen pas worden vrijgegeven als Hongarije rechtsstaathervormingen heeft doorgevoerd. Eind 2024 is EUR 1 miljard van de geblokkeerde EU-middelen definitief vervallen. Nederland steunt de Commissie bij de inzet van alle mogelijkheden onder het financiële instrumentarium.

Vraag 4

Klopt het dat Hongarije in september € 16.2 miljard aan SAFE-gelden heeft ontvangen in het kader van de plannen om de defensie-industrie van Europa te versterken?

Antwoord 4

In de SAFE-verordening staat dat lidstaten tot uiterlijk 30 november jl. een verzoek tot financiële bijstand konden indienen onder SAFE. Hongarije heeft in dit kader om een lening van EUR 16.2 miljard verzocht, maar heeft de lening nog niet ontvangen. Het is nu aan de Europese Commissie om de verzoeken van de lidstaten te beoordelen. Wanneer de Commissie vaststelt dat het verzoek voldoet aan de voorwaarden van de SAFE-verordening, dient zij een voorstel in voor een uitvoeringsbesluit van de Raad. Na vaststelling van de Raad kan de leningsovereenkomst tussen de Europese Commissie en de lidstaat worden getekend.

Vraag 5

Welke waarborgen zijn er, nadat dit geld door Hongarije is ontvangen, om ervoor te zorgen dat de gelden niet worden misbruikt?

Antwoord 5

Het Financieel Reglement van de EU bevat een uitgebreid pakket van juridische, administratieve en operationele waarborgen om misbruik van EU-gelden te voorkomen, op te sporen en te corrigeren. Het betreffen maatregelen ter preventie, detectie, correctie en verantwoording. Om misbruik van EU-gelden aan de voorkant te voorkomen worden strikte regels voor begrotingsbeheer gehanteerd. Er bestaat een intern controlesysteem en uitgebreide regels voor de toekenning van subsidies en aanbestedingen, inclusief openbaarheid, voorkomen van belangenverstrengeling, gelijke behandeling en transparantie. Tevens wordt getracht onregelmatigheden en misbruik tijdig op te sporen middels interne controles, onafhankelijke audits van de Europese Rekenkamer en de Interne Auditdienst, fraudeopsporing door het Europees bureau voor fraudebestrijding (OLAF) en de Europese Aanklager (EPPO). Op het moment dat er een vermoeden is dat uitgaven mogelijk onrechtmatig, frauduleus of niet-doelmatig zijn kan de Europese Commissie of het verantwoordelijke agentschap de betalingen onmiddellijk opschorten. De opschorting is tijdelijk gedurende het onderzoek dat volgt. Indien misbruik definitief is vastgesteld kunnen eventuele financiële correcties, terugvorderingen of sancties formeel worden vastgelegd via een combinatie van juridische en boekhoudkundige besluiten.

Daarnaast is de Meerjarig Financieel Kader (MFK)-rechtsstaatverordening van toepassing op leningen die verstrekt worden ter versterking van de Europese defensie-industrie via de SAFE-verordening. Bij schendingen van de beginselen van de rechtsstaat die rechtstreekse gevolgen hebben of dreigen te hebben voor de financiële belangen van de Unie of voor goed financieel beheer van de Uniebegroting kunnen passende maatregelen worden genomen tegen een lidstaat op grond van de MFK-rechtsstaatverordening. Daarbij geldt dat de Commissie bij haar beoordeling is gebonden aan de kaders van de verordeningen.

Vraag 6

Zijn er nog andere Europese fondsen waar Hongarije op dit moment gebruik van maakt en waarbij het risico op misbruik hoog is?

Antwoord 6

Het MFK van de EU bestaat uit diverse fondsen waar alle lidstaten, inclusief Hongarije, EU-middelen uit kunnen ontvangen. Het gaat onder andere om de volgende fondsen: Cohesiefonds, Europees Regionaal Ontwikkelingsfonds, Europees Sociaal Fonds, Fonds voor rechtvaardige transitie, Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, Horizon en Next Generation EU. Hoewel Hongarije aanspraak kan maken op EU-middelen uit deze fondsen, zijn delen van de betalingen uit deze fondsen momenteel (gedeeltelijk) geblokkeerd of aan strikte voorwaarden gekoppeld, omdat sprake is van schendingen van de beginselen van de rechtsstaat die voldoende rechtstreeks gevolgen hebben of dreigen te hebben voor het goed financieel beheer van de Uniebegroting of de bescherming van de financiële belangen van de Unie. Europese instellingen blijven actief toezicht houden op rechtsstatelijke ontwikkelingen en risico's op mogelijk misbruik van EU-gelden middels de waarborgen zoals toegelicht in antwoord op vraag 5.

Vraag 7

Heeft Nederland Hongarije aangesproken op de constatering dat het land misbruik maakt van EU-fondsen? Indien ja, wat was de reactie van de Hongaarse regering?

Antwoord 7

Ja. Het kabinet heeft ook in bilaterale contacten het belang van het respecteren van de beginselen van de rechtsstaat overgebracht aan Hongarije. Zie hiervoor bijvoorbeeld het verslag van de RAZ-Cohesie van 28 maart jl.³

Vraag 8

Welke mogelijke stappen overweegt Nederland om Hongarije in Europees verband te sanctioneren? Is het bijvoorbeeld mogelijk om de Europese Commissie aan te sporen de toegang van Hongarije tot Europese middelen (verder) stop te zetten via het conditionaliteitsregime van verordening 2020/2092 of om een inbreukprocedure te beginnen op basis van artikel 259 VWEU?

Antwoord 8

Het is voor het kabinet van belang dat de Commissie snel en effectief optreedt om terugval van lidstaten op rechtsstatelijk vlak te voorkomen en aan te pakken, en daarbij gebruik maakt van al het beschikbare EU-rechtsstaatinstrumentarium, inclusief het financiële instrumentarium. Het kabinet pleit hier voortdurend voor.⁴ Op dit moment is ca. EUR 19 miljard aan EU-middelen voor Hongarije geblokkeerd. Eind 2024 is hiervan EUR 1 miljard definitief vervallen. Als hoedster van de Verdragen is het aan de Commissie om te beoordelen of een lidstaat het Unierecht schendt en op basis daarvan op te treden op basis van, onder meer, artikel 258 VWEU.⁵ Nederland roept de Commissie er toe op deze rol zo voortvarend mogelijk op te pakken, zo mogelijk samen met gelijkgezinde lidstaten. De Commissie heeft ook verschillende inbreukprocedures tegen Hongarije geïnitieerd vanwege de rechtsstatelijke zorgen, waaronder vanwege de anti-lhbtq+-wetgeving die heeft geleid tot een zaak voor het EU Hof van Justitie. Nederland heeft, met 15 andere EU lidstaten, geïntervenieerd in deze hofzaak aan de zijde van de Commissie. Daarnaast steunt Nederland de inzet van de artikel 7 procedure in het geval van Hongarije vanwege de ernstige rechtsstaatzorgen. In uitvoering van de motie Paternotte/Van Campen, voert het kabinet actief het gesprek met andere lidstaten over de mogelijkheden om de artikel 7-procedure verder te brengen.⁶ De benodigde meerderheden om concrete stappen in de artikel 7-procedure te zetten zijn momenteel echter nog niet in zicht.

³ Kamerstuk 21 501-08, nr. 990

⁴ Kamerstuk 21501, nr. 990, Kamerstuk 21 501-02, nr. 3220 en Kamerstuk 21 501-08, nr. 997.

⁵ Zie ook Kamerstuk 21 501-02, nr. 3292.

⁶ Kamerstuk 21 501-02, nr. 3223.

Vraag 9

Bent u het met de VVD-fractie eens dat het onaanvaardbaar is dat Hongarije EU-fondsen misbruikt? Zeker omdat daar direct en indirect ook geld in zit wat in Nederland is verdiend?

Antwoord 9

Het kabinet is het eens dat het onaanvaardbaar is als lidstaten EU-fondsen misbruiken. Om misbruik van EU-gelden te voorkomen, op te sporen en te corrigeren, bevat het Financieel Reglement van de EU een uitgebreid pakket van juridische, administratieve en operationele waarborgen. Zie hiervoor ook het antwoord op vraag 5.

Vraag 10

Hoe verhoudt Nederland zich tot de ambities van Hongarije om extra olie en gas vanuit Rusland te importeren?

Antwoord 10

Het kabinet heeft consequent het standpunt ingenomen dat Nederland, conform het REPowerEU doel, de import van Russische fossiele brandstoffen zo spoedig mogelijk wil afbouwen naar nul. Nederland heeft zich de afgelopen jaren in de EU dan ook hard ingezet voor de afbouw van Russische fossiele brandstoffen en heeft maatregelen voor de beperking daarvan genomen. Sinds 2022 is het aandeel Russische fossiele brandstoffen in de EU significant gedaald. Onder het recent aangenomen REPowerEU-voorstel moeten lidstaten de import van Russische LNG afbouwen per uiterlijk 31 december 2026 en pijpleidingengas per 30 september 2027. Het kabinet zal Hongarije blijven aanspreken op het belang van EU-eenheid jegens Rusland, zowel bilateraal als in EU-verband, en het belang te handelen in lijn met EU-afspraken om de energie-afhankelijkheid van Rusland af te bouwen.

Vraag 11

Wat is de verwachte winst die Rusland maakt met het exporteren van olie en gas naar Hongarije?

Antwoord 11

EU-landen hebben afgesproken om de import van Russische olie en gas versneld af te bouwen, zoals toegelicht in het antwoord op vraag 10, zodat energie-importen niet langer bijdragen aan de Russische oorlogskas. Volgens recente cijfers van het Internationaal Energieagentschap (IEA) was de totale export van Russische ruwe olie en olieproducten afgenomen naar circa USD 11 miljard in november van dit jaar, ten opzichte van USD 22 miljard per maand in de eerste helft van 2022. In 2024 kwamen 74 procent van de Hongaarse gasimporten uit Rusland en 87 procent van de olie-importen.⁷ Het kabinet kan geen precieze uitspraken doen over de geldstromen naar specifiek Hongarije die samenhangen met import van Russische olie en gas, maar Hongarije zal, net als andere EU-lidstaten, versneld moeten inzetten op diversificatie van importroutes.

Vraag 12

Welke alternatieve aanleveringsroutes en alternatieve handelspartners heeft Hongarije om olie en gas te importeren?

Antwoord 12

Hongarije kan de import van olie en gas diversifiëren, maar blijft afhankelijk van een beperkt aantal routes. Via de Adria-pijpleiding beschikt Hongarije volgens het Hongaarse staatsolietransportbedrijf JANAF⁸ over voldoende capaciteit om de olie-import te diversifiëren. In 2024 kwam 87 procent uit Rusland, 9 procent uit Kazachstan en 4 procent vanuit de zeehaven bij Kroatië via de Adria-pijpleiding.⁹ Voor de import van gas kunnen Hongaarse energiebedrijven gebruik maken van importcapaciteit van LNG-terminal Krk in Kroatië waar reeds capaciteit is geboekt alsmede van de LNG-terminal in

⁷ Eurostat, Imports of oil and petroleum products by partner country

⁸ Retesting confirms JANAF pipeline capacities exceed MOL's overall needs • Janaf, d.d.

⁹ Eurostat, Imports of oil and petroleum products by partner country

Griekenland, evenals inkopen op de Europese gasmarkt via pijpleidingverbindingen met andere EU-landen.

Vraag 13

Hoe beoordeelt u de relatie tussen de wens van Hongarije om olie en gas uit Rusland te blijven importeren met de houding van Hongarije ten opzichte van de Russische agressie-oorlog tegen Hongarije en het toetredingsproces van Oekraïne tot de Europese Unie?

Antwoord 13

Zoals aangegeven in de beantwoording op vraag 11 kwam in 2024 een groot aandeel van de Hongaarse gas- en olie-importen uit Rusland. Van Hongarije is bekend dat het de opening van Cluster 1 met Oekraïne blokkeert. Dergelijke oneigenlijke bilaterale blokkades zijn onwenselijk en schaden de geloofwaardigheid van het uitbreidingsproces.

Vraag 14

Welke mogelijkheden zijn er in Europees verband om Hongarije niet langer te betrekken bij de besluitvorming omtrent steun van Europa aan Oekraïne?

Antwoord 14

Het kabinet blijft zich inzetten voor onverminderde politieke, militaire, financiële en morele steun aan Oekraïne vanuit de EU en streeft naar EU-eenheid in dit beleid. Sinds de start van de grootschalige invasie heeft de EU op grote schaal steun aan Oekraïne verleend, met ruim EUR 190 mld. aan steun en 19 sanctiepakketten om de druk op Rusland op te voeren. In geval van een blokkerende stem van een of meer lidstaten kan worden aangedrongen op constructieve onthouding of kan gebruik worden gemaakt van nauwere samenwerking. Een voorbeeld van laatstgenoemde is het besluit van Europese leiders van 18 en 19 december jl. om met 24 lidstaten een leeninstrument op te zetten om Oekraïne in 2026 en 2027 te voorzien van EUR 90 mld. aan essentiële financiële en militaire steun. Verder bepaalt het EU-verdrag dat bepaalde besluiten van Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid (GBVB) met een gekwalificeerde meerderheid (QMV) vastgesteld kunnen worden. Van deze mogelijkheid kan vaker gebruik worden gemaakt, bijvoorbeeld voor het aanpassen van de listings van sanctieregimes. Voor uitbreiding van QMV-besluitvorming in het GBVB is unanimiteit vereist. Deze is op dit moment niet in zicht. Het kabinet zal zich in lijn met motie Klos.¹⁰ inzetten voor het afschaffen van veto's in het GBVB. Tot slot kunnen, zoals de huidige praktijk laat zien, conclusies of verklaringen namens 26 lidstaten of alleen de voorzitter worden vastgesteld. Binnenkort ontvangt uw kamer de reactie van het kabinet op het recente advies van de Adviesraad voor Internationale Vraagstukken over de kracht van loyale samenwerking in de EU¹¹ waarin uitgebreid op deze thematiek wordt ingegaan.

Vraag 15

Bent u het met de VVD-fractie eens dat het onaanvaardbaar is dat Hongarije nauwe banden met Rusland blijft onderhouden en dat dit Rusland in staat blijft stellen om Oekraïne aan te vallen?

Antwoord 15

Er is binnen de EU brede overeenstemming over steun aan Oekraïne en de noodzaak om de druk op Rusland hoog te houden, inclusief gezamenlijke diplomatieke inspanningen om Rusland te isoleren. Het kabinet hecht wel belang aan het open houden van het diplomatieke kanaal met Rusland, maar dit geldt slechts voor noodzakelijk contact. Ook hindert de EU de Russische oorlogsmachine zoveel mogelijk door het Russische verdienvermogen te raken met sancties en andere maatregelen. Inzet die tegengesteld is aan deze

¹⁰ Gewijzigde motie Klos c.s., roept het kabinet op zich in te zetten voor het afschaffen van het vetorecht en voor de invoering van meerderheidsbesluitvorming binnen het GBVB en het Gemeenschappelijk Veiligheids- en Defensiebeleid (GVDB), zolang dit de nationale bevoegdheid om wel of niet aan militaire missies bij te dragen, respecteert. Zie Kamerstuk 21 501-20, nr. 2338

¹¹ De kracht van loyale samenwerking binnen de EU | Adviesraad Internationale Vraagstukken

positie, is niet in het belang van de EU en niet in het belang van Oekraïne en schaadt de uniforme Europese steun in woord en daad aan Oekraïne.

Vraag 16

Hoe beoordeelt u de relatie tussen het stemgedrag van Hongarije in Europese Raden en Raden van Buitenlandse Zaken en de *All-Weather Comprehensive Strategic Partnership* die op 9 mei 2024 tussen China en Hongarije is gesloten?

Antwoord 16

Ik kan geen oordeel vellen over een direct veronderstelde relatie tussen het Hongaarse stemgedrag en het «*All-Weather Comprehensive Strategic Partnership*» tussen Hongarije en China. Het staat EU-lidstaten vrij om partnerschappen te sluiten met derde landen. Het Chinees-Hongaarse partnerschap zal meer afhankelijkheid van Hongarije van China op politieke, economische, veiligheids- en milieuterrein met zich meebrengen.

Vraag 17

Hoe beoordeelt u de uitspraak van de Hongaarse Minister van Buitenlandse Zaken Péter Szijjártó dat Europa China niet langer als een «systemic rival» moet zien?

Antwoord 17

Binnen de EU wordt de relatie met China gekarakteriseerd a.d.h.v. de drieslag «partner, competitor, systemic rival». Hoewel China een belangrijke partner blijft voor het innovatie- en verdienvermogen van Nederland en de EU, zien we al enige tijd een verschuiving in de balans richting concurrentie en systeemrivaliteit. De uitspraak van de Hongaarse Minister van Buitenlandse Zaken is ondergravend hieraan.

Vraag 18

Kunt u deze vragen beantwoorden vóór het debat over de Europese Top van 18 en 19 december?

Antwoord 18

De vragen zijn zo spoedig mogelijk beantwoord.